

Міністерство освіти і науки України
Харківський національний університет імені В.Н. Каразіна
Навчально-науковий інститут
«Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»
Кафедра міжнародних відносин

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Директор ІНІ «Каразінський інститут
міжнародних відносин
та туристичного бізнесу»
Микола ПИСАРЕВСЬКИЙ

«28» серпня 2025 р.

Робоча програма навчальної дисципліни

МІЖНАРОДНІ ВІДНОСИНИ ТА ГЛОБАЛЬНА ПОЛІТИКА

рівень вищої освіти перший (бакалаврський)

галузь знань 29 «Міжнародні відносини»

спеціальність 291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»

освітня програма «Міжнародні відносини»

вид дисципліни обов'язкова

навчально-науковий інститут «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

2025 / 2026 навчальний рік

Програму рекомендовано до затвердження Вченою радою ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

«28» серпня 2025 року, протокол №1

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Ірина ПЕРЕСИПКІНА, к. політ. наук, доцент, доцент кафедри міжнародних відносин.

Програму схвалено на засіданні кафедри міжнародних відносин

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Завідувач кафедри

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено з гарантом освітньо-професійної програми «Міжнародні відносини»

Гарант освітньо-професійної програми

«Міжнародні відносини» (бакалаврського рівня)

(підпис)

Наталія ВІННИКОВА

(ім'я та прізвище)

Програму погоджено науково-методичною комісією ННІ «Каразінський інститут міжнародних відносин та туристичного бізнесу»

Протокол № 1 від «27» серпня 2025 року

Голова науково-методичної комісії

(підпис)

Ганна ПАНАСЕНКО

(ім'я та прізвище)

ВСТУП

Програма навчальної дисципліни «**Міжнародні відносини та глобальна політика**» складена відповідно освітньо-професійної програми «**Міжнародні відносини**» підготовки **бакалавра** за спеціальністю **291 «Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії»**.

1. Опис навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є формування у студентів комплексного розуміння сучасних міжнародних відносин, структури та процесів глобальної політики, а також основних концепцій, теорій та методів аналізу світових політичних явищ.

1.2. Основні завдання вивчення дисципліни є:

- Сформувати вміння аналізувати динаміку міжнародних відносин та глобальних процесів у контексті сучасних політичних теорій і концепцій.
- Розвинути здатність оцінювати діяльність ключових акторів світової політики та їхню роль у формуванні міжнародної системи.
- Засвоїти знання про механізми глобального управління, міжнародні організації та інститути регіональної та глобальної безпеки.
- Виробити навички критичного аналізу глобальних викликів та загроз (війни, тероризм, кліматичні зміни, інформаційна безпека тощо).
- Сприяти формуванню здатності прогнозувати можливі сценарії розвитку міжнародних відносин і глобальної політики на основі наукових підходів.

1.3. Кількість кредитів – 4

1.4. Загальна кількість годин – 120.

1.5. Характеристика навчальної дисципліни	
Обов'язкова	
Денна форма навчання	Заочна (дистанційна) форма навчання
Рік підготовки	
3-й	
Семестр	
5-й	
Лекції	
32 год.	
Практичні, семінарські заняття	
32 год. (сем.)	
Лабораторні заняття	
год.	
Самостійна робота	
56 год. (в т.ч. інд.завдання)	
Індивідуальні завдання	
30 год. курсова робота	

* у разі формування малочисельних груп обсяг аудиторного навчального навантаження, відведеного на вивчення навчальної дисципліни, зменшується відповідно до Положення про планування й звітування науково-педагогічних працівників Харківського національного університету імені В.Н. Каразіна.

1.6. Перелік компетентностей, що формує дана дисципліна

– формування наступних загальних компетентностей

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК5. Здатність працювати в міжнародному контексті.

– формування наступних спеціальних компетентностей

СК1. Здатність виокремлювати ознаки та тенденції розвитку, розуміти природу, динаміку, принципи організації міжнародних відносин, суспільних комунікацій та/або регіональних студій.

СК2. Здатність аналізувати міжнародні процеси у різних контекстах, зокрема політичному, безпековому, правовому, економічному, суспільному, культурному та інформаційному.

ЗК3. Здатність вчитися і оволодівати сучасними знаннями.

ЗК4. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності.

ЗК11. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

СК13. Здатність аналізувати діяльність міжнародних недержавних акторів та транснаціональні відносини

формування наступних м'яких навичок (soft skills):

- Критичне та аналітичне мислення.
- Навички командної роботи.
- Комунікативні навички.
- Уміння вирішувати проблеми.
- Управління часом.
- Академічна доброчесність.
- Самостійна робота.
- Навички прогнозування та сценарного планування.
- Навички роботи з інформацією.

1.7. Перелік результатів навчання, що формує дана дисципліна

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі повинні досягти наступних результатів:

РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.

РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.

РН03. Знати природу міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури. Передбачено самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою.

РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.

РН23. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.

1.8. Пререквізити: «Політична географія світу», «Політологія», «Історія міжнародних відносин», «Країнознавчі студії», «Міжнародна інтеграція та глобалізація», «Теорія міжнародних відносин».

2. Тематичний план навчальної дисципліни

Тема 1. Теоретичні засади міжнародних відносин та глобальної політики

Поняття міжнародних відносин і глобальної політики. Основні етапи становлення науки про міжнародні відносини. Класичні та сучасні теорії міжнародних відносин. Міжнародні відносини як наукова та навчальна дисципліна. Міждисциплінарний характер вивчення глобальної політики. Рівні аналізу у міжнародних відносинах. Категоріальний апарат дисципліни. Методи дослідження міжнародних процесів. Значення порівняльного підходу у глобальній політиці.

Тема 2. Глобалізація як фактор міжнародних відносин

Поняття та сутність глобалізації у сучасних міжнародних відносинах. Економічні виміри глобалізації: міжнародна торгівля та фінансові потоки. Політична глобалізація та трансформація суверенітету держав. Культурна глобалізація та уніфікація ідентичностей. Технологічна глобалізація та цифрова революція. Інформаційна глобалізація та роль медіа у світовій політиці. Глобалізація і регіоналізація: взаємодоповнення чи суперечність. Глобалізація та зростання нерівності між країнами і всередині них. Антиглобалістські рухи та політичний популізм. Перспективи глобалізації у XXI столітті: виклики і можливості.

Тема 3. Актори міжнародних відносин

Держави та їхні інтереси в міжнародній політиці. Міжнародні урядові організації (ООН, НАТО, ЄС тощо). Міжнародні неурядові організації (МНУО). Транснаціональні корпорації як суб'єкти міжнародної політики. Роль та вплив регіональних інтеграційних об'єднань. Міжнародні фінансові інституції (МВФ, Світовий банк тощо). Військові альянси та їхнє значення. Роль медіа в міжнародних відносинах. Міжнародні кримінальні та гуманітарні організації. Вплив громадянського суспільства на міжнародну політику.

Тема 4. Держава в міжнародних відносинах

Еволюція держави як основного актора міжнародних відносин. Суверенітет та його трансформація в умовах глобалізації. Національні інтереси як основа зовнішньої політики. Держава і баланс сил у світовій політиці. Роль малих і середніх держав у міжнародних процесах. Великі держави та їхня відповідальність у глобальній системі. Концепції «жорсткої сили» та «м'якої сили» у діяльності держави. Взаємодія держави з міжнародними організаціями та транснаціональними акторами. Виклики для державності у XXI столітті: міграція, екологія, тероризм. Перспективи держави у майбутньому світопорядку.

Тема 5. Зовнішня політика держав

Поняття та сутність зовнішньої політики. Фактори, що визначають зовнішньополітичний курс держави. Механізми формування зовнішньої політики: інституції, еліти та суспільна думка. Національні інтереси як основа зовнішньої політики. Дипломатія як ключовий інструмент зовнішньої політики. Використання «жорсткої сили» у зовнішній політиці. «М'яка сила» та публічна дипломатія. Економічна дипломатія та

зовнішньоекономічні стратегії. Військово-політичні доктрини великих держав. Сучасні тенденції та виклики у зовнішній політиці держав.

Тема 6. Глобальна безпека та нові загрози

Поняття та еволюція глобальної безпеки. Традиційні військово-політичні загрози та гонка озброєнь. Ядерна безпека та нерозповсюдження зброї масового знищення. Гібридні війни та асиметричні конфлікти. Тероризм і транснаціональна злочинність як глобальні виклики. Кібербезпека та інформаційні війни. Енергетична безпека та конкуренція за ресурси. Екологічні та кліматичні загрози для міжнародної стабільності. Продовольча та гуманітарна безпека. Концепція людської безпеки у XXI столітті.

Тема 7. Технології та міжнародні відносини

Четверта промислова революція та її вплив на міжнародні відносини. Штучний інтелект як фактор глобальної політики. Кіберпростір як новий вимір міжнародної безпеки. Блокчейн і трансформація фінансових систем. Кібердипломатія та міжнародне регулювання цифрової сфери. Технологічне суперництво США і Китаю. Роль соціальних мереж у формуванні міжнародного порядку денного. Технології і права людини в умовах цифровізації. Проблеми глобальної цифрової нерівності. Перспективи глобального управління новітніми технологіями.

Тема 8 Глобальна економіка і міжнародні відносини

Світова економічна система та її трансформація. Міжнародна торгівля та роль Світової організації торгівлі. Глобальні фінансові ринки та валютна політика. Міжнародні корпорації як актори світової економіки. Економічна дипломатія та зовнішньоекономічні стратегії. Енергетичні ресурси та гео економічна конкуренція. Глобальні економічні кризи та їх вплив на міжнародні відносини. Валютні війни та монетарна безпека. Тенденції розвитку цифрової та зеленої економіки. Економічна взаємозалежність як фактор співпраці та конфліктів.

Тема 9. Екологічний вимір міжнародних відносин

Глобальне потепління та його наслідки для міжнародної політики. Паризька кліматична угода та механізми її реалізації. Міжнародні переговори з кліматичних змін. Вода як стратегічний ресурс у міжнародних відносинах. Проблема збереження біорізноманіття та міжнародні ініціативи. «Зелені» технології та енергетичний перехід. Екологічні конфлікти та їхній вплив на глобальну безпеку. Роль міжнародних організацій у вирішенні екологічних проблем. Кліматична дипломатія та нові актори екологічної політики. Глобальні соціальні рухи за екологічну справедливість.

Тема 10. Культура та ідентичність у глобальній політиці

Культура як фактор міжнародних відносин. Культурна дипломатія та «м'яка сила». Глобалізація і культурна уніфікація. Зіткнення та діалог цивілізацій. Релігія як чинник глобальної політики. Мова і комунікація у міжнародних процесах. Роль мистецтва, кіно та медіа у формуванні міжнародного іміджу держав. Політика мультикультуралізму та її виклики. Ідентичність як інструмент політичної мобілізації. Культурні війни та транснаціональні рухи у XXI столітті.

Тема 11. Міжнародні організації в глобальній політиці

ООН та її роль у підтриманні миру. НАТО як безпековий актор. Європейський Союз як наднаціональна організація. ОБСЄ та її функції. Африканський Союз. Організація американських держав. АСЕАН та інтеграційні процеси в Азії. Роль міжнародних фінансових організацій. Глобальне управління через інститути. Проблеми реформування міжнародних організацій.

Тема 12. Європейська інтеграція як глобальний процес

Етапи становлення та розвитку європейської інтеграції. Інституційна структура Європейського Союзу. Спільна зовнішня та безпекова політика ЄС. Європейська інтеграція як приклад наднаціонального управління. Вплив європейської інтеграції на глобальну політику. Відносини ЄС зі США та іншими глобальними акторами. Розширення ЄС і політика сусідства. Економічний і цифровий виміри інтеграційних процесів. Виклики та перспективи європейської інтеграції у XXI столітті.

Тема 13. США як глобальний актор

Історичні етапи формування глобальної ролі США. Зовнішньополітичні доктрини США та їх еволюція. Роль США у створенні та функціонуванні міжнародних організацій. Військово-політична стратегія США та глобальна присутність. Економічна міць США і вплив на світову економіку. США як центр науково-технологічних інновацій. Культурна гегемонія та «м'яка сила» США. Відносини США з іншими центрами сили (ЄС, Китай, глобальний Південь). Дискусії про майбутнє лідерства США у багатополлярному світі.

Тема 14. Китай у глобальній політиці

Історичні передумови формування зовнішньої політики Китаю. Політика «мирного піднесення» та стратегія розвитку. Ініціатива «Один пояс, один шлях» як глобальний проєкт. Китай і США: стратегічна конкуренція та співпраця. Відносини Китаю з Європейським Союзом. Китай у міжнародних організаціях та глобальному управлінні. Військово-політичний потенціал Китаю. Технологічний розвиток та цифрова держава. Геополітична присутність Китаю в Африці та Латинській Америці. Перспективи Китаю як глобального лідера у XXI столітті.

Тема 15. Регіональні підсистеми міжнародних відносин

Європейська підсистема міжнародних відносин: інтеграція та безпекові виклики. Азійсько-Тихоокеанський регіон як центр глобальної динаміки. Близький Схід: конфлікти, енергетика та геополітичні інтереси. Африка як регіон ресурсів і проблем розвитку. Латинська Америка: інтеграційні блоки та політична нестабільність. Балкани як зона регіональної нестабільності. Арктика: новий простір конкуренції держав. Роль регіональних інтеграційних організацій у глобальній політиці. Взаємодія регіональних підсистем із глобальними процесами.

Тема 16. Міжнародні відносини України в контексті європейської інтеграції та глобальної безпеки

Еволюція зовнішньополітичного курсу України після здобуття незалежності. Європейська інтеграція як стратегічний вибір України. Угода про асоціацію з ЄС та її політичні й економічні наслідки. Участь України у Спільній зовнішній та безпековій політиці ЄС. Безпековий вимір відносин Україна-НАТО. Україна в системі регіональної та глобальної безпеки. Роль України у протидії гібридним загрозам і кібератакам. Співпраця України з міжнародними організаціями (ООН, ОБСЄ, Рада Європи). Вплив російсько-української війни на глобальну безпеку та міжнародний порядок. Перспективи України як суб'єкта європейської та світової політики у XXI столітті.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Обсяг у годинах			
	Денна форма			
	усього	у тому числі		
		л	сем	с.р.
Тема 1. Теоретичні засади міжнародних відносин та глобальної політики	5	2	2	1
Тема 2. Глобалізація як фактор міжнародних відносин	5	2	2	1
Тема 3. Актори міжнародних відносин	5	2	2	1
Тема 4. Держава в міжнародних відносинах	5	2	2	1
Тема 5. Зовнішня політика держав	5	2	2	1
Тема 6. Глобальна безпека та нові загрози	5	2	2	1
Тема 7. Технології та міжнародні відносини	6	2	2	2
Тема 8 Глобальна економіка і міжнародні відносини	6	2	2	2
Тема 9. Екологічний вимір міжнародних відносин	6	2	2	2
Тема 10. Культура та ідентичність у глобальній політиці	6	2	2	2
Тема 11. Міжнародні організації в глобальній політиці	6	2	2	2
Тема 12. Європейська інтеграція як глобальний процес	6	2	2	2
Тема 13. США як глобальний актор	6	2	2	2
Тема 14. Китай у глобальній політиці	6	2	2	2
Тема 15. Регіональні підсистеми міжнародних відносин	6	2	2	2
Тема 16. Міжнародні відносини України в контексті європейської інтеграції та глобальної безпеки	6	2	2	2
Курсова робота	30			30
Усього годин	120	32	32	56

4. Теми семінарських занять

4.1. Теми семінарських занять

Назва теми	Кількість годин
	Денна
Тема 1. Теоретичні засади міжнародних відносин та глобальної політики	2
Тема 2. Глобалізація як фактор міжнародних відносин	2
Тема 3. Актори міжнародних відносин	2
Тема 4. Держава в міжнародних відносинах	2
Тема 5. Зовнішня політика держав	2
Тема 6. Глобальна безпека та нові загрози	2
Тема 7. Технології та міжнародні відносини	2
Тема 8 Глобальна економіка і міжнародні відносини	2
Тема 9. Екологічний вимір міжнародних відносин	2
Тема 10. Культура та ідентичність у глобальній політиці	2
Тема 11. Міжнародні організації в глобальній політиці	2
Тема 12. Європейська інтеграція як глобальний процес	2
Тема 13. США як глобальний актор	2

Тема 14. Китай у глобальній політиці	2
Тема 15. Регіональні підсистеми міжнародних відносин	2
Тема 16. Міжнародні відносини України в контексті європейської інтеграції та глобальної безпеки	2
Разом	32

5. Завдання для самостійної роботи

Види, зміст самостійної роботи	Денна форма
Тема 1. Теоретичні засади міжнародних відносин та глобальної політики <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 1. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	1
Тема 2. Глобалізація як фактор міжнародних відносин <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 2. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	1
Тема 3. Актори міжнародних відносин <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 3. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	1
Тема 4. Сучасні геополітичні концепції <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 4. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	1
Тема 5. Історія теорії цивілізацій <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 5. h https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	1
Тема 6. Глобальна безпека та нові загрози <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 6. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	1
Тема 7. Технології та міжнародні відносини <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 7. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 8 Глобальна економіка і міжнародні відносини <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 8. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2

Тема 9. Екологічний вимір міжнародних відносин <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 9. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 10. Культура та ідентичність у глобальній політиці <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 10. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 11. Міжнародні організації в глобальній політиці <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 11. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 12. Європейська інтеграція як глобальний процес <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 12. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 13. США як глобальний актор <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 13. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 14. Китай у глобальній політиці <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 14. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 15. Регіональні підсистеми міжнародних відносин <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 15. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Тема 16. Міжнародні відносини України в контексті європейської інтеграції та глобальної безпеки <i>Завдання:</i> ознайомлення з літературою по темі, конспектування тез, підготовка доповідей, завдання у дистанційному курсі у Moodle «Міжнародні відносини та глобальна політика», Тема 16. https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954	2
Курсова робота	30
Разом	56

6. Індивідуальні завдання

Навчальним планом передбачено виконання курсової роботи, що виконується під час самостійної роботи. Курсова робота є індивідуальним завданням, яке передбачає самостійне виконання студентом певної практичної роботи на основі засвоєного теоретичного матеріалу.

6.1. Вимоги до оформлення курсової роботи

Курсова робота повинна мати чітку і логічну структуру, складовими якої є титульний аркуш, зміст, вступ, основна частина (два розділи), висновки та список використаних джерел.

У вступі необхідно обґрунтувати актуальність обраної теми, її значимість, визначити мету і завдання курсової роботи, предмет та об'єкт, вказати методи дослідження, що використовувались під час написання курсової роботи.

У процесі написання основної частини необхідно відповідно до плану розкрити суть вибраної теми. Обов'язково окремим питанням виділяються проблемні й дискусійні аспекти дослідження. При цьому наводяться аналітичні матеріали, подається їх аналіз.

У висновках курсової роботи підводяться підсумки з усіх висвітлених питань, визначаються шляхи і напрями вирішення проблемних аспектів теми. Рекомендації можуть бути розроблені студентом як самостійно, так і через узагальнення пропозицій, що містяться у літературних джерелах.

Наявність у роботі ілюстрацій, які називаються «рисунками» (схеми, діаграми, графіки), дає змогу викласти матеріал більш доказово, полегшує його сприйняття.

Обсяг текстової частини роботи має бути в межах 30 сторінок стандартного формату А4 (210х297 мм). Шрифт – 14, інтервал між рядками – 1,5. Times New Roman.

Всі сторінки зазначених елементів курсової роботи (крім титульної сторінки) підлягають нумерації в правому верхньому куті аркуша.

Текст курсової роботи необхідно друкувати на текстовому полі сторінки розміром 170/257 мм, залишаючи, відповідно, береги таких розмірів: лівий – 30 мм, правий – 10 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм. Шрифт друку повинен бути чітким, чорного кольору середньої жирності, щільність тексту – однаковою.

Абзацний відступ повинен бути однаковим упродовж усього тексту і дорівнювати 1,25.

Теми курсових робіт

1. Вплив глобалізації на суверенітет сучасних держав.
2. Технологічна глобалізація і цифрова революція як фактор трансформації міжнародних відносин.
3. Антиглобалістські рухи та політичний популізм у глобальній політиці XXI століття.
4. Взаємодія глобалізації та регіоналізації: суперечність чи взаємодоповнення?
5. Транснаціональні корпорації як нові гравці глобальної політики.
6. НАТО як глобальний безпековий альянс: роль та трансформація.
7. Міжнародні неурядові організації у процесі врегулювання конфліктів.
8. Роль медіа та соціальних мереж у міжнародних відносинах.
9. Громадянське суспільство як суб'єкт глобальної політики.
10. Роль військово-політичних альянсів у системі міжнародних відносин.
11. Концепції «жорсткої сили» та «м'якої сили» у зовнішній політиці держав.
12. Роль малих і середніх держав у глобальних процесах XXI століття.
13. Баланс сил як механізм забезпечення міжнародної стабільності.
14. Національні інтереси як основа зовнішньої політики держави.
15. Механізми формування зовнішньої політики: інституції, еліти та суспільна думка.
16. Зовнішньополітичні пріоритети Європейського Союзу в умовах криз.
17. Дипломатія як інструмент реалізації національних інтересів у глобальному світі.
18. Економічна дипломатія: теорія та практика у XXI столітті.
19. Публічна дипломатія як інструмент зовнішньополітичної стратегії.
20. Кібербезпека та інформаційні війни у сучасних міжнародних відносинах.
21. Гібридні війни як феномен сучасних міжнародних відносин.
22. Кібербезпека і міжнародні відносини: виклики та перспективи регулювання.
23. Енергетична безпека як ключовий фактор глобальної стабільності.

24. Кліматичні зміни та їхній вплив на глобальну стабільність.
25. Міжнародне співробітництво у боротьбі з тероризмом.
26. Штучний інтелект як новий фактор у міжнародних відносинах.
27. Соціальні мережі та цифрова дипломатія: нові інструменти глобальної політики.
28. Військово-політичні доктрини США та їх глобальний вплив.
29. Технологічне суперництво США і Китаю: наслідки для світового порядку.
30. Проблема цифрової нерівності у глобальному світі.
31. Зовнішньополітична стратегія США у багатополлярному світі: виклики та перспективи.
32. Китай як глобальний лідер: «Один пояс, один шлях» і трансформація міжнародних відносин.
33. Європейський Союз як актор глобальної політики: між внутрішніми кризами та зовнішніми викликами.
34. Україна у системі глобальної безпеки: роль у протидії гібридним загрозам.
35. Індія як новий центр сили у міжнародних відносинах XXI століття.

7. Методи навчання

Відповідність методів навчання та форм оцінювання визначеним результатам навчання за ОПП відображає табл. 7.1

Таблиця 7.1

Методи навчання та засоби діагностики результатів навчання за освітньою компонентною «Міжнародні відносини та глобальна політика»

Шифр ПРН (відповідно до ОНП) Програмні результати навчання (відповідно до ОПП)	Методи навчання	Засоби діагностики /форми оцінювання
РН01. Знати та розуміти природу міжнародних відносин та регіонального розвитку, еволюцію, стан теоретичних досліджень міжнародних відносин та світової політики, а також природу та джерела політики держав на міжнародній арені і діяльності інших учасників міжнародних відносин.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, виконання практичних завдань, аналіз отриманих результатів, а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	Усне опитування, виконання аналітичних завдань, письмової екзаменаційної роботи. Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження.
РН02. Знати та розуміти природу та динаміку міжнародної безпеки, розуміти особливості її забезпечення на глобальному, регіональному та національному рівні, знати природу та підходи до вирішення міжнародних та інтернаціоналізованих конфліктів.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, виконання практичних завдань, аналіз отриманих результатів, а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	Усне опитування, виконання аналітичних завдань, письмової екзаменаційної роботи. Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження.
РН03. Знати природу	Лекція, робота в	Усне опитування,

міжнародного співробітництва, характер взаємодії між міжнародним акторами, співвідношення державних, недержавних акторів у світовій політиці. Обов'язковою складовою частиною навчального процесу є самостійне опрацювання відповідної наукової та спеціальної літератури. Передбачено самостійну роботу з підручниками, посібниками, словниками, навчальною та довідковою літературою.	командах, робота з вторинними даними, виконання практичних завдань, аналіз отриманих результатів, а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	виконання аналітичних завдань, письмової екзаменаційної роботи. Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження.
РН13. Здійснювати прикладний аналіз міжнародних відносин, зовнішньої політики України та інших держав, міжнародних процесів та міжнародної ситуації відповідно до поставлених цілей, готувати інформаційні та аналітичні матеріали.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, виконання практичних завдань, аналіз отриманих результатів, а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	Усне опитування, виконання аналітичних завдань, письмової екзаменаційної роботи. Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження.
РН23. Вести фахову дискусію із проблем міжнародних відносин, міжнародних комунікацій, регіональних студій, зовнішньополітичної діяльності, аргументувати свою позицію, поважати опонентів і їхню точку зору.	Лекція, робота в командах, робота з вторинними даними, виконання практичних завдань, аналіз отриманих результатів, а також методи дистанційного навчання на платформах Zoom, Moodle.	Усне опитування, виконання аналітичних завдань, письмової екзаменаційної роботи. Оцінювання усних відповідей на семінарських заняттях, оцінювання аналітичної частини дослідження.

8. Методи контролю

При вивченні дисципліни «Міжнародні відносини та глобальна політика» застосовуються наступні методи контролю: усний, письмовий (презентації, аналітичні доповіді). Засвоєння тем розділів (поточний контроль) здійснюється на семінарських та практичних заняттях відповідно до контрольних цілей. Основне завдання поточного контролю – перевірка рівня підготовки студентів до виконання конкретної роботи.

Засвоєння тем (поточний контроль) здійснюється на практичних заняттях відповідно до контрольних цілей.

Поточний контроль і оцінювання результатів навчання передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять:

- контроль та оцінювання активності роботи здобувача під час лекційних та практичних занять (групова дискусія);
- контроль та оцінювання якості підготовки та розробки проектних завдань в ході індивідуально / командної роботи здобувачів;

- контроль та оцінювання вмінь вирішувати аналітичні та інші завдання;
- контроль та оцінювання вмінь проводити дослідження та презентувати із застосуванням сучасних інформаційних технологій.

На семінарському/практичному занятті здобувач може отримати від 1 до 3 балів. Максимально здобувач може отримати 40 балів в ході лекційних та семінарських занять, а також максимально 20 балів за курсову роботу.

Поточний контроль самостійної роботи здобувачів проводиться у формі опрацювання навчальної літератури за темою, підготовка доповідей та презентацій. Сума балів, які здобувач може набрати за поточним контролем, дорівнює **60**. Сума балів за виконані завдання на практичному занятті наведена в пункті 9.

Здобувачі, які були відсутні на лекції чи семінарському занятті, або отримали незадовільну оцінку, відпрацьовують пропущене заняття або незадовільну оцінку викладачу у дні його консультацій за графіком, затвердженим кафедрою. Для відпрацювання здобувач зобов'язаний надати індивідуально виконане завдання за темою пропущеного заняття та продемонструвати належний рівень теоретичної підготовки за темою заняття, яке відпрацьовується.

Підсумковий семестровий контроль з дисципліни є обов'язковою формою контролю навчальних досягнень здобувача. Він проводиться відповідно до навчального плану у вигляді семестрового **екзамену** в терміни, встановлені графіком навчального процесу та в обсязі навчального матеріалу, визначеному цією робочою програмою дисципліни «Міжнародні відносини та глобальна політика». Завданням контролю є оцінювання знань, умінь та практичних навичок здобувачів, набутих під час вивчення зазначених тем. Сума балів, які здобувач може набрати за підсумковим контролем, дорівнює **40**.

Проведення екзамену у вигляді екзаменаційної роботи (білети). У одному білеті запропоновано 3 питання, перше питання оцінюється у 10 балів, два питання – 15 балів. Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційної роботи – 40.

Оцінка успішності здобувача з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою з урахуванням оцінок за поточним та підсумковим контролем.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких карантинних обмежень з заборобою відвідування ЗВО здобувачам денної форми навчання надається можливість (за заявою, погодженою деканом факультету) скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні відносини та глобальна політика» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954>

9. Схема нарахування балів

Поточний контроль, самостійна робота																	Разом	Екзамен	Сума
Т 1	Т 2	Т 3	Т 4	Т 5	Т 6	Т 7	Т 8	Т 9	Т 10	Т 11	Т 12	Т 13	Т 14	Т 15	Т 16	Курсова робота			
2	2	2	2	2	2	2	2	3	3	3	3	3	3	3	3	20	60	40	100

Для допуску до складання підсумкового контролю (екзамену) здобувач вищої освіти повинен набрати не менше 20 балів з навчальної дисципліни під час поточного контролю, самостійної роботи, обов'язкове виконання курсової роботи.

Розрахункова шкала для оцінювання роботи здобувачів за **поточним контролем**:

Кількість балів	Критерії оцінювання
45-60	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність

	пропусків занять без поважної причини, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, вміння мислити абстрактно і узагальнено, здатність публічно представити матеріал.
31-44	Систематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин, відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважної причини, виконання завдань до кожного практичного заняття, висока активність роботи на практичному занятті, засвоєння всього обсягу матеріалу, повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми, здатність публічно представити матеріал
26-30	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, виконання завдань до кожного практичного заняття, активна робота на практичних заняттях, засвоєння основних положень курсу, допущення декількох незначних помилок при виконанні завдань, здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
21-25	Наявність пропущених лекцій та практичних занять, відпрацювання тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконання завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу, неповні відповіді при виконанні завдань, складності при визначенні теоретичних питань, на які розраховані завдання, здатність публічно представити матеріал.
16-20	Несистематичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин, наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, участь у роботі на практичних заняттях, засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення помилок при виконанні завдань, великі складності при визначенні теоретичних питань на які розраховані завдання, невпевнені навички публічного представлення матеріалу.
11-15	Епізодичне відвідування лекцій та практичних занять, відсутність на заняттях без поважної причини, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять, епізодична відсутність виконаних завдань, пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з боку викладача), наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного розділу, неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при виконання завдання, невміння визначити теоретичні питання, на які розраховано завдання, невпевнені навички

	публічного представлення матеріалу.
6-10	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, наявність невідпрацьованих тем пропущених лекцій та практичних занять. систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдань, нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання.
0-5	Систематичні пропуски лекцій та практичних занять без поважних причин, теми пропущених лекцій та практичних занять не відпрацьовані, систематична відсутність виконаних завдань, пасивність у роботі на практичних заняттях, відсутність знань, неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при виконанні завдання. Нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання, невміння публічно представити матеріал.

Критерії оцінювання поточного контролю знань здобувачів за 3 бальною шкалою

Високий рівень 2-3 бали	Відповідь здобувача характеризується повним, глибоким та змістовним знанням теоретичного та практичного матеріалу з теми, вільним володінням термінами та поняттями дисципліни, його відповіді характеризуються креативним підходом.
Низький рівень 1 бал	Відповідь здобувача характеризується невпевненим знанням як теоретичного, так практичного матеріалу. Він допускає деякі неточності, його відповіді не характеризуються креативним підходом.
Незадовільний рівень 0 балів	Здобувач не в змозі дати відповідь на поставлені запитання, або відповідь не правильна, не розуміє суть питання. Не ознайомлений з джерелами. Не може зробити висновків.

Критерії оцінювання курсової роботи

Пункти оцінки	Максимальна оцінка, бали	Критерії оцінювання
Вступ	2	1 б. – обґрунтована актуальність обраної теми 1 б. – мета, об'єкт, предмет, завдання, методи роботи відповідають досліджуваній темі
Розділ 1	3	1 б. – сформульована проблематика дослідження 1 б. – розглянуті існуючі теоретичні підходи та всі точки зору її вивчення іншими науковцями 1 б. – обґрунтовані і розкриті методи дослідження
Розділ 2	3	1 б. – досліджено сучасний стан питання, динаміка, вплив різноманітних чинників. 2 б. – проведено аналіз існуючих проблем і можливих шляхів їхнього практичного вирішення
Висновки	2	1 б. – дотримання послідовності, логічності викладення матеріалу у висновках 1 б. – викладено висновки і пропозиції, що

		становлять предмет захисту, кінцеві результати виконаної роботи, що доводять досягнення автором поставленої мети дослідження
Список джерел	2	1 б. – відповідність оформлення списку джерел та літератури згідно з ДСТУ 8302:2015 1 б. – відповідність використаної літератури з проблемою, що досліджується
Оформлення роботи	2	2 б. – повна відповідність оформлення курсової роботи з методичними рекомендаціями
Захист роботи	3	2 б. – на захисті продемонстровано глибокі знання теми дослідження 1 б. – впевнена відповідь всі на запитання керівника
Всього балів:	20	

Підсумковий семестровий контроль здійснюється під час проведення екзамену.

Загальна кількість балів за успішне виконання екзаменаційних завдань – 40. Час виконання – до 80 хвилин

Вміст білета й оцінювання відповідей на екзамену:

Теоретичне питання 1– 10 балів

Теоретичне питання 2– 15 балів

Теоретичне питання 3 – 15 балів

Критерії оцінювання підсумкового контролю:

1-3 питання білета:

10-15 балів. Повне й глибоке володіння матеріалом дисципліни. Чітка, логічна та аргументована відповідь, викладена вільно. Демонструється системне розуміння концепцій, теорій і підходів геополітики та цивілізаційних досліджень. Використання коректної термінології, здатність проводити міждисциплінарні паралелі. Наявні приклади з реальної міжнародної практики (історичні факти, сучасні події, політика ключових акторів). Знання основної й додаткової літератури, вміння зіставляти різні школи та підходи. Відповідь демонструє вміння аналізувати та прогнозувати міжнародні процеси.

7-9 балів. Достатнє володіння матеріалом, відповідь загалом повна й грамотно викладена. Є логічна структура, проте подекуди бракує глибини аргументації. Розкриття суті питань здійснюється більше на рівні опису, ніж аналітики. Використовується здебільшого обов'язкова література. Приклади наводяться, але вони обмежені, без ґрунтового аналізу. Виявляється загальне розуміння методів геополітичного аналізу, але слабше показано вміння порівнювати чи прогнозувати наслідки.

4-6 балів. Володіння матеріалом фрагментарне, без цілісної картини. Відповідь має поверхневий характер, логіка викладу порушена. Наявні фактичні помилки або неточності у використанні термінів. Продemonстровано лише часткове знання основних концепцій. Приклади з міжнародної практики або відсутні, або випадкові й непов'язані з темою. Використовується мінімальна література (лише базова), без ознак критичного мислення. Відповідь нагадує переказ, без чіткого аналізу та прогнозування.

1-3 бали. Відсутність системних знань з дисципліни. Відповідь хаотична, без розкриття суті питань. Використання термінології неправильне або взагалі відсутнє. Виявляється незнання ключових концепцій, шкіл, авторів чи подій. Відповідь не

відповідає критеріям академічності, має ознаки некомпетентності. Демонструється критично низький рівень підготовки, що унеможливлює позитивну оцінку.

УВАГА! У разі використання заборонених джерел на екзамен студент, на вимогу викладача, залишає аудиторію та одержує загальну нульову оцінку (0).

Зарахування неформальної освіти та додаткових активностей

1. Зарахування сертифікованих курсів

Здобувачі вищої освіти можуть отримати додаткові бали за успішне проходження дистанційних курсів або тренінгів на провідних освітніх платформах (Coursera, Prometheus тощо), які тематично пов'язані зі змістом дисципліни.

Умови зарахування:

- Студент має надати викладачеві офіційний документ (сертифікат або свідоцтво), що підтверджує успішне завершення курсу.
- Курс має бути погоджений з викладачем. Рекомендується обговорити вибір курсу заздалегідь.
- За успішне проходження одного курсу може бути зараховано до 5 балів додаткової поточної успішності.

2. Зарахування активної участі в наукових заходах

Додаткові бали можуть бути нараховані за активну участь у наукових конференціях, семінарах, публікацію наукових статей або тез досліджень.

Умови зарахування:

- Студент має надати офіційне звернення до викладача.
- До звернення необхідно додати підтверджуючі документи (сертифікати учасника конференції, копії наукових публікацій, витяги з протоколів тощо).

Кількість балів:

- Участь з доповіддю на науково-практичній конференції: до 5 балів.
- Публікація тез конференції: до 5 балів.
- Публікація статті у фаховому виданні: до 10 балів.

Кожне звернення розглядається індивідуально. Рішення про зарахування додаткових балів приймається згідно з нормативно-правовими документами, що діють у Харківському національному університеті імені В.Н. Каразіна.

Незалежно від кількості додаткових активностей, максимальна кількість балів поточної успішності **не може перевищувати 60 балів**.

У кінці семестру сумуються всі отримані студентом бали. Вказані вище види і форми засвоєння навчального курсу дають можливість набрати 60 балів та 40 балів за екзаменаційну роботу. Отже, максимальна кількість балів – 100.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності протягом семестру	Оцінка
	для чотирирівневої шкали оцінювання
90–100	відмінно
70-89	добре
50-69	задовільно
0-49	незадовільно

10. Рекомендоване методичне забезпечення та література

Основна література

1. Бурейко Н., Максак Г., Шелест Г. Українська призма: Зовнішня політика 2021. Київ: Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта, 2022. 328 с. URL: <https://library.fes.de/pdf-files/bueros/ukraine/19293.pdf>
2. Глобалізація і глобалістика: навчальний посібник / В. В. Зінченко. Львів: «Новий Світ-2000», 2025. 428 с. URL: <https://ns2000.com.ua/wp-content/uploads/2019/11/Hlobvalizatsiia-i-hlobalistyka.pdf>
3. Глобалізація та політика національної безпеки: підручник / під ред. Петра Юхименка. Київ: Центр навчальної літератури, 2021. 408 с.
4. Гудзеляк І., Ванда І. Політична географія: навч. посібник. Львів: ЛНУ ім. І. Франка, 2021. 180 с. URL: https://geography.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/12/Hudzeliak-Politychna-heohrafiia-book_2021.pdf
5. Дронов В.Ю. Міжнародні відносини та світова політика: навч.-метод. посіб. / В.Ю. Дронов; НУ «Одеська юридична академія». Одеса: Фенікс, 2022. 132 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/d068b6f9-aef2-4d77-ad88-28079dcb345b/download>
6. Єремєєва І.А. Теорія міжнародних відносин : підручник / І.А. Єремєєва. Дніпро: ДДУВС, 2023. 140 с. URL: <https://er.dduvs.edu.ua/handle/123456789/13072>
7. Історія міжнародних відносин: навчально-методичний посібник / укл.: І.М. Коваль, Ю. І. Майстренко. Одеса : Астропринт, 2024. 132 с.
8. Коваль І. М. Світова політика та міжнародні відносини ХХ–ХХІ століть: навчально-методичний посібник / І. М. Коваль, Ю. І. Майстренко; Одес. нац. ун-т ім. І.І. Мечникова. Одеса: Астропринт, 2021. 120 с. URL: <https://dspace.onu.edu.ua/bitstreams/0c4a9a50-8d6b-43e9-9bc6-538c531baa2a/download>
9. Маленко Я. В., Ворошилова Н. В., Поздній Є. В. Глобалізація та екологічні проблеми: навчальний посібник / за ред. Я. В. Маленко. Кривий Ріг: КДПУ, 2024. Частина І. 291 с. URL: <https://elibrary.kdpu.edu.ua/handle/123456789/10704>
10. Мателешко Ю.П. Теорія міжнародних відносин: навч. посіб. / Ю.П. Мателешко; рец.: І.Ф. Гурак, М.М. Шелемба; М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Ужгородський національний університет». Ужгород: Говерла, 2020. 156 с. URL: <https://dspace.uzhnu.edu.ua/bitstreams/2c7e43d6-8824-4e8f-aafc-1332a4acbcaa/download>
11. Милосердна І.М. Геополітика: навчально-методичний посібник для здобувачів першого (бакалаврського) рівня вищої освіти. Одеса, 2023. 89 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/bitstreams/62e6a701-5a03-4562-bc8d-b599b62c4dad/download>
12. Міжнародна інформаційна безпека: підручник / Є. Макаренко [та ін.]; Навч.-наук. ін-т міжнар. відносин, Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ: VADEX, 2023. 539 с.
13. Міжнародні відносини та світова політика: навчальний посібник / О.М. Кузь, Д.С. Коротков, Д.Ю. Михайличенко, О.В. Бровко ; за заг. ред. д-ра філос. наук, професора О. М. Кузя. Харків: ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2020. 201 с. URL: https://nubip.edu.ua/sites/default/files/u362/mizhnarodni_vidnosini_ta_sp.pdf
14. Міжнародні відносини та світова політика: навчально-методичний посібник / Ю.В. Чайковський, Р.Ф. Харитонов. Одеса: 2022. 43 с. URL: <https://dspace.onua.edu.ua/items/4a502c56-0e63-4bdb-90ef-f522f86f0f16>
15. Міжнародні відносини: навч. посіб. для студ. вищих закладів освіти / Оборський Г.О., Чистякова І.М., Воробйова Г.В. Київ, 2023. 178 с.
16. Проскурня О.М. Світова та конкурентна політика країн Європейського союзу: конспект лекцій. Національний технічний університет «Харківський політехнічний інститут». Харків: НТУ «ХПІ», 2020. 41 с. URL: http://web.kpi.kharkov.ua/bapm/wp-content/uploads/sites/28/2020/03/Meterial_for_M1..pdf

17. Скворець В.О., Бірюкова Т.Ф. Глобалізація: соціологічний аналіз: навчальний посібник. Запоріжжя: Запорізький національний університет, 2024. 142 с. URL: <https://dspace.znu.edu.ua/jspui/bitstream/12345/19194/3/0057692.pdf>
18. Теорія міжнародних відносин: підручник / М.П. Требін, Л.М. Герасіна. Харків: Право, 2022. 472 с.
19. Українська призма: Зовнішня політика 2022. Аналітичне дослідження / ГО «Рада зовнішньої політики «Українська призма», Фонд ім. Ф. Еберта. ТОВ «Вістка» Київ, 2022. 328 с.
20. Шевченко С.О. Глобалізація, євроінтеграція та сталий розвиток: навч. посібник / С.О. Шевченко, Н.С. Сидоренко, Н. А. Липовська. Дніпро: Дніпроп. держ. ун-т внутр. справ, 2023. 344 с.

Додаткова література

21. Baylis J., Smith S., Owens P. (eds.) The Globalization of World Politics: An Introduction to International Relations. 8th ed. Oxford: Oxford University Press, 2020. 648 p.
22. Dunne T., Kurki M., Smith S. (eds.) International Relations Theories: Discipline and Diversity. 5th ed. Oxford: Oxford University Press, 2020/2021. 424 p.
23. Frieden J. A., Lake D. A., Schultz K. A. World Politics: Interests, Interactions, Institutions. 5th ed. New York: W. W. Norton, 2021. 752 p.
24. Ravenhill J. (ed.) Global Political Economy. 6th ed. Oxford: Oxford University Press, 2020. 536 p.
25. Bukovansky M. et al. (eds.) The Oxford Handbook of History and International Relations. Oxford: Oxford University Press, 2023. 768 p.

11. Посилання на інформаційні ресурси в Інтернеті, відеолекції, інше методичне забезпечення

1. Вісник ХНУ імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціологічні дослідження сучасного суспільства: методологія, теорія, методи». URL: <https://periodicals.karazin.ua/ssms/issue/view/1076>
2. Дослідження міжнародних відносин. URL: <http://moyaosvita.com.ua/istoriya/doslidzhennya-mizhnarodnix-vidnosin/>
3. Міжнародні відносини, суспільні комунікації та регіональні студії. URL: <https://relint.vnu.edu.ua/index.php/relint>
4. Міжнародні відносини: теоретико-практичні аспекти. URL: <http://international-relations.knukim.edu.ua/>
5. Закон України «Про Основні напрями зовнішньої політики України». URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/3360-12>
6. Офіційний сайт Міністерства закордонних справ України. URL: <http://mfa.gov.ua/ua>

12. Особливості навчання за денною формою в умовах подовження дії обставин непереборної сили

В умовах дії обставин непереборної сили освітній процес в університеті здійснюється відповідно до наказів/ розпоряджень ректора/ проректора або за змішаною формою навчання або повністю дистанційно в синхронному режимі.

Складання підсумкового семестрового контролю: в разі запровадження жорстких обмежень з заборотою відвідування ЗВО студентам денної форми навчання надається можливість скласти екзамен дистанційно на платформі Moodle в дистанційному курсі «Міжнародні відносини та глобальна політика» <https://moodle.karazin.ua/course/view.php?id=3954>